

TĚŠÍNSKO V PROMĚNÁCH STALETÍ

SBORNÍK PŘEDNÁŠEK Z LET 2008–2009
K DĚJINÁM TĚŠÍNSKÉHO SLEZSKA

RADIM JEŽ – DAVID PINDUR (EDD.)

MUZEUM TĚŠÍNSKA – MATICE SLEZSKÁ
ČESKÝ TĚŠÍN 2010

© Muzeum Těšínska v Českém Těšíně, 2010

ISBN 978-80-86696-12-6

OBSAH

- 7 Slovo úvodem
RADIM JEŽ – DAVID PINDUR

Těšínsko ve středoevropském kontextu

- 13 Přemyslovští králové a slezští vévodové v době vrcholného středověku
ROBERT ANTONÍN
- 25 Hornoslezská knížata a jejich role v lucemburské politice do konce 14. století
MARTIN ČAPSKÝ
- 37 Hornoslezská knížectví v napěťové ose mezi Krakovem, Budínem a Prahou
MARTIN ČAPSKÝ
- 57 „Velcí“ těšínsští Piastovci
Politické kariéry Kazimíra II. (†1528) a Václava III. Adama (†1579)
RADIM JEŽ
- 71 Valašská kolonizace na Těšínsku v 16.–18. století
JAN AL SAHEB
- 79 Reformace a počátky rekatolizace v Těšínském knížectví
DAVID PINDUR
- 93 Manželky těšínských Piastovců – soužití z rozumu, či lásky?
RADIM JEŽ
- 107 Mocenskopolitický konflikt o Slezsko v letech 1740–1742 a jeho průběh na Těšínsku
JAN AL SAHEB
- 119 Rozdělené Slezsko v době modernizace
(Od slezských válek do konce Velké války 1740–1918)
DAN GAWRECKI
- 137 Slezsko po roce 1918
MARIE GAWRECKÁ
- 149 Těšínsko v proměnách československo-polských vztahů 1918–1938
IVO BARAN

Varia

- 163 Slezsko a Těšínské Slezsko na starých mapách
ZBYŠEK ONDŘEKA
- 185 Hradní vrch v Těšíně
RADIM JEŽ – DAVID PINDUR
- 201 Pevnostní stavitelství na příkladu fortifikací Těšínského Slezska –
Jablunkovské šance
MARTIN KRŮL
- 215 Heraldické památky Těšínska
KAREL MÜLLER
- 225 Nejstarší dějiny farního kostela v Horních Domaslavicích
(k 250. výročí vysvěcení současného kostela)
DAVID PINDUR
- 237 Staré noviny v Těšíně
GABRIELA CHROMCOVÁ
- 245 Matiční činnost ve Slezsku
VLASTIMIL KOČVARA
- 255 Soupis vyobrazení
- 261 Jmenný rejstřík
- 273 Místní rejstřík
- 281 Autoři příspěvků

KAREL MÜLLER

HERALDICKÉ PAMÁTKY TĚŠÍNSKA

Erb, dědičné a barevné znamení sestavené podle určitých pravidel, je v podmínkách evropské civilizace integrální součástí života společnosti již od 12. století a svůj význam si udržuje svým způsobem až dodnes. Původně se uplatňoval především v prostředí privilegovaných feudálních vrstev, šlechty a následně i vyšší církevní hierarchie, postupně se ale jeho užívání rozšířilo i na městské komunity a jejich příslušníky, řemeslníky a další osobně svobodné obyvatele. Je pochopitelné, že se to týká také osob, ať již fyzických nebo, řečeno moderní terminologií, právnických, spjatých s územím historického Těšínského knížectví. Nejstarší heraldické projevy, bojové štíty i helmy ozdobené klenoty, vzaly samozřejmě zasvě nedlouho po smrti svých nositelů. Erb ale vedle své původní role identifikační začal záhy plnit také funkci společenskou a reprezentační. Jako takový měl oslovit co nejširší okruh lidí, proto se objevoval v exteriéru na profánních i církevních budovách, nebo se s ním bylo možno setkat ve veřejnosti běžně přístupných interiérech, většinou v sakrálních objektech. Erb má zde takřka výlučně komemorativní charakter, připomíná určitou stavební aktivitu, fundaci nebo alespoň upozorňuje na nabyté vlastnictví. Samostatnou a specifickou skupinu, vázanou ovšem jen na fyzické osoby, tvoří sepulkrální památky vztahující se k pohřebním obřadům, především pak k vlastnímu pohřbu, tedy erby umístované na náhrobníku, náhrobku či na hrobce. Takto se s erby setkáváme na celém teritoriu českých zemí a není důvodu se domnívat, že by tomu na Těšínsku bylo jinak. Položit si však můžeme otázku, do jaké míry jsou zde všechny tyto formy zastoupeny a zda zasahují celé spektrum zdejší společnosti.

Karviná-Fryštát, farní kostel Povýšení sv. Kříže.
Náhrobní deska Václava Cigána ze Slupska (†1577), který byl v letech 1547–1554 hejtmánem dvora těšínského knížete Václava III. Adama a po smrti jeho syna Fridricha Kazimíra koupil část zadluženého fryštátského panství. Jde o nejstarší dochovaný náhrobník v české části Těšínského Slezska, byť jen v podobě torza. Z nejstaršího vizitačního protokolu farního kostela vyplývá, že byl původně umístěn v přilehlé kapli.

Pro odpověď je však třeba disponovat alespoň základní evidencí heraldických památek na tomto území.

Rakouský díl Slezska, tak jak se zformoval ve slezských válkách v polovině 18. století, měl obecně na památkovou evidenci smůlu. Jen okrajově si heraldických památek z tohoto území všímá Bartoloměj Paprocký z Hlohol ve svém *Zrcadle slavného Markrabství moravského* z roku 1593, stejně jako nepublikovaný soupis brněnského osvícence Jana Petra Cerroniho. Do Rakouského Slezska nedosáhl ani projekt *Vlastivědy moravské*, který alespoň částečně suploval vynikající český *Soupis památek umělecko-historických*. Jsme tedy odkázáni pouze na některé pokusy Vincence Praska a jeho vrstevníků, kteří však sledovali většinou jiné cíle a zmínky o erbech se v jejich dílech objevují jen sporadicky. Z novější doby pak můžeme využít alespoň dokumentaci amatérských heraldiků, jakými byli např. ing. Jan Havlica nebo Karel Hrbáček, jimž se podařilo některá zjištění publikovat v 70. a 80. letech 20. století na stránkách oborových periodik či vlastivědných časopisů. Většina jejich poznatků však zůstala uložena v rukopisné podobě ve sbírkách Slezského zemského muzea či Zemského archivu v Opavě. Bohužel novodobá úřední

evidence nemovitých památek, tak jak ji představují publikované soupisy nemovitých kulturních památek podle jednotlivých okresů nebo souhrnný přehled pro Moravu a Slezsko, nevěnuje heraldickým artefaktům nijak výraznou pozornost, což ostatně platí i pro obdobně orientované soupisy polské.

Před časem jsme vyzvali k tomu, aby byl proveden jakýsi heraldický atlas Slezska a sami jsme se rozhodli jej postupně realizovat. Pokusili jsme se maximálním způsobem podchytit všechny erby dochované na nemovitostech, ať již na jejich exteriéru, tak pokud možno i v jejich vnitřních prostorách, a to i v případě deperdit, zubem času či lidskou hloupostí zničených exemplářů, pokud nám jejich poznání umožňují staré fotografie nebo alespoň věrohodné kresby. Výsledkem je k publikování připravený soupis, zahrnující tu část historického Těšínska, která se dnes nachází na území České republiky – celý okres Karviná, východní oblasti frýdecko-místeckého okresu a také východoslezskou část statutárního města Ostrava. Ve svém přehledu přihlížíme i k některým pozoruhodnějším heraldickým artefaktům, které se dochovaly na území dnešní polské části bývalého těšínského knížectví.

Na prvním místě je třeba zmínit sepulkrálie, které náležejí k nejvýznamnějším druhům heraldických památek. Erb se na nich objevuje jako symbolický zástupce zemřelé osoby – někdy samostatně, provázen jen nápisem, jindy doprovází vytesanou či vymalovanou postavu zemřelého. Z heraldického i genealogického hlediska jsou cenné zvláště náhrobníky s vývody, přinášející erby nebožtíkových předků z otcovy i matčiny strany. Je třeba zdůraznit, že takto pojatých náhrobních kamenů, jejichž „zlatou“ dobou je období raného novověku, se v porovnání třeba jen s ostatními částmi českého Slezska – Opavskem, Krnovskem a Jesenicem – dochovalo na Těšínsku pouze minimálně. Nenacházejí se zde klasické renesanční šlechtické nekropole s kumulací většího množství kamenných náhrobníků,

Ostrava, Ostravské muzeum. Erbovní deska Jana Sedlnického z Choltic z roku 1548 umístěná původně na vstupní bráně slezsko-ostravského hradu. Nejstarší dochovaná kamenná heraldická památka z české části Těšínska. Centrální část desky tvoří notně poškozený erb rodu Sedlnických z Choltic, který své jméno odvozuje od obce Choltice nedaleko Pardubic a Sedlnice na Novojičínsku. V erbu je zobrazena zavinutá střela – šíp, k jehož konci byl připevněn pruh látky namočený v pryskyřici, sloužící především k zapalování došky pokrytých objektů. Podle staré pověsti o šípů, který utrl bojovníkovi vous, byl nazýván též odřívous.

figurálních či jen erbovních, jak je známe třeba na Opavsku z Klimkovic, Štáblovic či Slavkova, byť přinejmenším jedna taková – Sedlnických z Choltic – existovala ve Slezské Ostravě. Nejstarším náhrobníkem v české části Těšínska je náhrobní deska zřejmě Václava Cigána ze Slupska, zemřelého v roce 1577 ve Fryštátě. Jde však jenom o torzo původního náhrobního monumentu, bez erbu i nápisu, tedy snad o víko tumby. Ve Fryštátě se nachází ještě konzervativní figurální náhrobník hraběnky z Gašína, zemřelé v roce 1674, a to by bylo vlastně všechno, kdyby se v rámci pozoruhodného projektu barokní funerální galerie rodu Skrbenských z Hříště v kostele v Šenově nedochoval upravený figurální náhrobník Jaroslava Skrbenského z Hříště, zemřelého v roce 1602. Ten byl krátce po polovině 18. století vkomponován zřejmě těšínským sochařem Antonínem Stanettim do rodového mauzolea s podobiznami členů dalších tří generací držitelů šenovského panství z tohoto rodu. Dnešní polská strana Těšínska je na tom v tomto směru poněkud lépe. Zde se jen ze 16. století dochovalo pět figurálních šlechtických náhrobníků,

Haviřov-Šumbark, bývalý hřbitov u farního kostela sv. Anny. Empírový náhrobek s erbem připomínající držitele šumberského panství Fridricha hraběte Arco. Šumbark koupil r. 1827 od Jana Michníka. Dlouho se však z tohoto panství netěšil, neboť již o osm let později, v pouhých 37 letech zemřel. Jako památka na něj se do dnešních dob dochoval mramorový jehlan s erbem rodu a německým nápisem na podstavci – *Ruhestaette Seiner Hochgeboren des Herrn Reichs-Grafen Friedrich von Arco, Herr auf Schumbarg, geb: d: 11. Novbr: 1798; gest: d: 21. Septbr: 1835. Sanft ruhe seine Asche, což v překladu znamená: Místo odpočinku Vysoce urozeného pána, říšského hraběte Fridricha von Arco, pána na Šumbarku, narozeného 11. listopadu 1798; zemřelého 21. září 1835. Libé odpočinutí jeho popelu.*

z nichž nejstarší – Zikmunda Vyškoty z Vodník, zemřelého v roce 1568, v Malých Kunčicích – obsahuje v Čechách i na Moravě velmi oblíbený tzv. čtyřkoutní erbovní vývod, jaký nese též výše zmíněný náhrobní kámen Jaroslava Skrbenského. Důvodem tak malého počtu kamenných náhrobníků byla zjevně značná finanční náročnost, která je činila nedostupným pro většinu nezámožné šlechty, současně ale i obliba dřevěných malovaných epitafů, typických především pro luterské prostředí, jichž se naopak na Těšínsku dochovala celá řada. Z prostředí erbovníků, tedy osobně svobodných obyvatel majících právo užívat erb a predikát, je možno jmenovat dnes již silně poškozený erbovní náhrobník Samuela Wolfa z Března, zemřelého v roce 1662, a zajímavý figurální náhrobní monument jeho syna Jindřicha Samuela z počátku 18. století, které se nacházejí ve frýdeckém farním kostele. Jediným zástupcem jinde velmi četných náhrobních kamenů řemeslníků je rovněž frýdecký náhrobek řezníka Václava Jaška Fryštátského z roku 1667. Pokud jde o mladší období, pak je Těšínsko pozoruhodné dochováním několika šlechtických hřbitovních náhrobníků z 19. století, mezi nimiž dominují pomník Fridricha hraběte Arco (†1835) z Šumbarku a torzo většího souboru náhrobníků svobodných pánů Mattencloitů z bývalého hřbitova v Orlové.

Není zde prostor podrobněji probírat všechny zjištěné šlechtické heraldické památky na Těšínsku, neboť pouze v české části knížectví jich evidujeme přes osmdesát. Omezíme se proto jen na některé větší soubory či významnější solitéry. Je ironií osudu, že nejstarší erbovní desky z Těšínska se dnes nacházejí na území Moravské Ostravy, v chodbě městského muzea, kam doputovaly ze slezskoostravského hradu po přechodném uložení v Orlové. Obě jsou svázány s rodem Sedlnických z Choltic, přičemž starší pochází z roku 1548 a mladší, s delším latinským nápisem, jemuž dnes chybí první řádek, z roku 1560. Je pozoruhodné, že těšínská knížata z rodu Piastovců se na území českého Těšínska zvěčnila pouze jedenkrát, a to erbem knížete Fridricha Kazimíra na věži fryštátské radnice. Umístěn sem byl někdy kolem roku 1570, těsně před smrtí knížete a prodejem fryštátského panství Cigánům ze Slupska. Jde však o práci na Těšínsko překvapivě kvalitní, již se z předbělohorského období může rovnat snad jen heraldické ostění ze starého karvinského zámku s erby Fridricha Laryše ze Lhoty a Barbory Adelsbachové z Domsdorfu z roku 1591, známé dnes již pouze z fotografie. Nižší výtvarnou hodnotu má dvojice jen v detailech se lišících erbovních desek z kostela a ze zámku v Rychvaldě s erby Bernarda Barského z Baště a jeho manželky z rodu Nevědomských z Nevědomí z konce 16. století. Oba jsou jako stavebníci rychvaldského kostela reprezentováni erby také na svornících jeho presbytáře.

Pamětní erbovní desky, často doplněné nápisem s vrocením, vystřídaly od poloviny 17. století plastické erby umístované nad průčelím přestavovaných zámků, kostelů, případně hrobek. Tento zvyk se udržel až do počátku 20. století. Současné se erby stávaly takřka obligatorní součástí volně stojících skulptur světců, jejichž

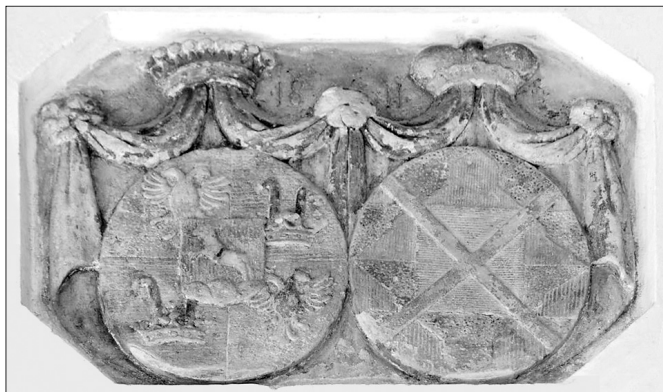
prostřednictvím byla veřejnosti prezentována hluboká zbožnost šlechtických fundátorů. Na Těšínsku tak můžeme vysledovat větší soubory erbů spojené s držiteli rozsáhlého frýdeckého dominia – ve 2. polovině 17. století s hrabaty z Oppersdorfu, např. erb Jiřího hraběte z Oppersdorfu a jeho manželky Estery z Meggau z poloviny 17. stol. na průčelí frýdeckého zámku, a v 1. polovině následujícího století s hrabaty Pražmy z Bílkova. Erb Františka Viléma hraběte Pražmy nese třeba socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1727 před frýdeckým zámkem. Pro polovinu 18. století platí totéž o původem irském hraběcím rodě Taafeů, který svou výraznou heraldickou stopu zanechal na svých panstvích v Dolní Lutyni, zde například v podobě erbů Mikuláše hraběte Taafeho a jeho manželky z rodu Spindlerů v interiéru kostela, a ve Fryštátě. Z přelomu 18. a 19. století pak pochází několik aliančních erbů Karla Františka svobodného pána Celesty a jeho ženy Marie Gabriely rozené Skrbenské z Hříšče na kostele, zámku, hrobce i volně stojícím kříži v Ropici. Z polské části Těšínska lze v této souvislosti zmínit třeba soubor erbů svobodných pánů Mattencloitů v Žibřidovicích. Velmi specifický heraldický pramen představují erby na hraničních kamenech, vysazovaných pravidelně na hraničních dominiích už od 16. století. Na Těšínsku máme zatím dokumentovány jen

Rychvald, farní kostel sv. Anny. Svorník s erbem Bernarda Barského z Baště, stavitele zdejšího chrámu i nedalekého renesančního zámku v poslední čtvrtině 16. století. Bernard Barský podle některých pramenů použil ke stavbě svého sídla a posléze i farního kostela sv. Anny materiálu ze zaniklého benediktinského kláštera v Orlové. Při opravě kostela v r. 1966 bylo zjištěno, že základové zdivo je až do výšky jedné třetiny tvořeno z různorodého kamene. Na jednom z dalších svorníků se dochovalo datování (r. 1596) informující o dostavbě této zajímavé stavební památky, jež přežila strastiplný vývoj zdejší oblasti až do dnešních dnů.

Frydek, Komenského sady, sousolí Kalvárie. Uprostřed umístěný kříž ze druhé čtvrtiny 18. století nese vedle erbu hrabat Pražmů z Bílkova, také znak Frýdku. Jde o nejstarší zobrazení městského znaku v české části Těšínska mimo sfragistické památky. Znak je tvořen polceným štítem, v jehož pravé polovině je půl orlice Těšínského knížectví a v levém poli pak majuskulní písmeno F přiléhající k dělicí lince. Takto znázorněný městský znak známe již z otisku pečeti z r. 1557, kterou frýdecká městská rada přitiskla k listu, jenž se týkal sporů o hranice hukvaldského panství.

Slezská Ostrava, farní kostel sv. Josefa. Deska s aliančním erbem hraběte Františka Josefa Wilczka (†1834) a Marie Terezie (†1837), roz. kněžny Oettingen-Spielberg z roku 1811, umístěná v předšní chrámu, připomíná jeho stavebníky. František Josef Wilczek byl prvním velkým důlním podnikatelem. V r. 1763 totiž došlo na jeho panství Polská Ostrava k nálezuhli, které se začalo pravidelně těžit ze šesti slojí od r. 1787. Zvýšený zájem o tuto surovinu, jež stála za dalším překotným vývojem celé nížinné části Těšínska, souvisel s počínající průmyslovou revolucí a rozvojem arcibiskupských hutí ve Vítkovicích.

hranečníky, které oddělovaly frýdecké panství od moravských držav olomouckého biskupství. Podél toku řeky Ostravice byly osazeny v roce 1669 a z frýdecké strany nesly erb Františka Eusebia hraběte z Oppersdorfu.

V 19. století pak jednoznačně ve výskytu erbů na profánních i církevních stavbách dominují erby největších šlechtických pozemkových majitelů a velkopodnikatelů z hraběcího rodu Larisch-Mönnichů. S jejich erby se setkáváme, byť dnes již bohužel většinou jen na starých fotografiích, na fasádách zámků ve Fryštátě, v Karviné, v Ráji, v Rychvaldě a v Solci. V poslední jmenované lokalitě zdobily erby též průčelí jejich monumentální hrobky z počátku 20. století, která sice byla v 80. letech rozebrána, ale heraldické komponenty se dostaly do Muzea Těšínska. Jen velmi slabě – erbovní deskou z roku 1811 ve slezskoostravském kostele, aliančním znakem Jana Nepomuka hraběte Wilczka a Emmy hraběnky Emo-Capodilista ze 2. poloviny 19. století, kdysi umístěném na heřmanické sýpce a nyní deponovaném v budově ostravského archivu, a zničeným plechovým erbem na bráně slezskoostravského hradu – jim sekundují hrabata Wilczkové. Erby největších pozemkových vlastníků v knížectví, majitelů panství Těšínské komory, se nám podařilo podchytit pouze na kostele v Dobré a v Polsku na radnici ve Skočově, a to konkrétně Alberta Kazimíra, vévody sasko-těšínského, a také na kostele v Třinci, jehož stavebníkem byl v 80. letech 19. století rakouský arcivévoda Albrecht. Podobu jeho jiného erbu – ze studny v areálu zmíněného kostela – nám už kvůli agresivnosti zdejšího ovzduší bohužel dokládají jen starší fotografie.

Pokud jde tedy o formy projevu heraldické reprezentace těšínské šlechty, můžeme konstatovat, že se nijak výrazně neliší od jiných zemí České koruny. Překvapivý je ale poněkud pozdní výskyt heraldických artefaktů s absencí jakýchkoliv projevů byť jen z pozdněgotického období a současně také jejich poměrně malé množství, i když pochopitelně musíme počítat též s četnými ztrátami v průběhu věků. Snad si to lze vysvětlit velmi specifickou skladbou šlechtické obce na Těšínsku, kde takřka scházela středně zámožná pozemková šlechta a objednavatelé se tak rekrutovali jen z nevelkého okruhu urozených velkostatkářů a později i velkopřůmyslníků.

Také komunální heraldika není na Těšínsku zastoupena příliš početně. Jde výhradně o znaky měst, zatímco cechovní symbolika, s výjimkou výše zmíněného náhrobníku řezníka Jaška Fryštátského, kupodivu zcela absenteje. Pravděpodobně nejstarší je znak města Frýdek na sousoší Kalvárie v místních sadech, který lze datovat do 3. čtvrtiny 18. století. Asi o půlstoletí později, byť připojenou datací se hlásí už do roku 1605, vznikl znak Fryštátu na průčelí tamní radnice. Od 2. poloviny 19. století byly městským erbem již takřka obligatorně zdobeny vedle radničních budov i jiné městské stavby. Z doby do zániku habsburské monarchie se tak v české části Těšínska setkáváme vedle Frýdku a Fryštátu také se znaky dalších lokalit požívajících statutu města – Bohumína, Jablunkova, Orlové a Slezské Ostravy. Erby církevních institucí zastupuje jen znak břevnovského kláštera

Frýdek, farní kostel sv. Jana Křtitele. Náhrobník Václava Jaška Fryštátského, zemřelého v roce 1667. Dnes již takřka nezřetelné znamení zkřížených seker ve štítku ve spodní části desky vypovídá o tom, že zemřelý byl řezník. Bohužel zub času výrazně nahlodal i podstatnou část nápisu, neboť pískovcová deska rychle podléhá venkovním povětrnostním vlivům.

z počátku 20. století na kostele v Orlové a pak novodobé znaky římskokatolických děkanátů Frýdek a Karviná, které pocházejí až z 80. let 20. století.

Stranou našeho přehledu zůstaly erby uchovávané v interiérech světských i církevních staveb a také v muzeích, pokud se nacházejí na mobiliárních předmětech, nábytku, obrazech, kostelních zvonech apod. I jim by se časem mělo také dostat patřičné a systematické pozornosti. Neevidovali jsme ani projevy komunální heraldiky vzniklé po roce 1918. Přesto jsme podchytili v české části Těšínska více než 100 heraldických artefaktů, byť jednu desetinu z nich dokumentují již jen staré fotografie či dokonce pouze kresby. Tento úbytek lze připsat na vrub jak zubu času umocněnému nepříznivým ovzduším, tak lidskému nezájmu o památky, projevu jícímu se zvláště v časech překotných proměn těšínského regionu v uplynulých dvou staletích.

LITERATURA

- IWANEK WITOLD, *Reņansowa plastyka nagrobna na Śląsku Cieszyńskim*, Cieszyński Rocznik Muzealny 2, 1972, s. 63–81.
- MAKOWSKI MARIUSZ, *Ślechtická sídla na Těšínském Slezsku. Szlacheckie siedziby na Śląsku Cieszyńskim*, Český Těšín 2005.
- MLČÁK LEOŠ, *Státní seznam nemovitých kulturních památek okresu Frýdek-Místek*, Ostrava 1980.
- MOHYLA PROKOP, *Svědkové českého práva na Těšínsko. (Sbírka starých českých nápisů na Těšínsku)*, Raškovice 1920.
- MOJŽÍŠEK RADISLAV, *Památky okresu Karviná*, Karviná 1996.
- MÜLLER KAREL, *O potřebě heraldického atlasu Slezska*, Acta historica et museologica Universitatis Silesianae Opaviensis 5, 2000, s. 44–48.
- PRASEK VINCENC, *Nápisý ve Slezsku*, 6. program českého vyššího gymnasia v Opavě, 1889, s. 14–39.
- SAMEK BOHUMIL, *Umělecké památky Moravy a Slezska*. 1. svazek A–I, Praha 1994; 2. svazek J–N, Praha 1999.
- TICHÁNEK JIŘÍ a kol., *Ślechtická sídla na Frýdecko-Místecku*, Kopřivnice 2005.

RESUMÉ

HERALDIC RELICS FROM THE TĚŠÍN REGION

In the Czech part of Těšín Silesia there are over one hundred heraldic relics placed on facades or in the interiors of secular and sacral buildings or on free standing sculptures. Most of them are related to noble clans, but there are also heraldries of municipal communities. The oldest preserved heraldries date back to the 1550s.

POŘADATEL: Muzeum Těšínska

MÍSTO KONÁNÍ A DATUM: Muzeum Těšínska, Český Těšín, 4. června 2009

TĚŠÍNSKO V PROMĚNÁCH STALETÍ

SBORNÍK PŘEDNÁŠEK Z LET 2008–2009
K DĚJINÁM TĚŠÍNSKÉHO SLEZSKA

RADIM JEŽ – DAVID PINDUR (EDD.)

© 2010 Vydalo MUZEUM TĚŠÍNSKA, P. O., Hlavní tř. 15, 737 01 Český Těšín
a MATICE SLEZSKÁ – TĚŠÍNSKÁ OBLAST, Hlavní tř. 1a, 737 01 Český Těšín

Redakce PHDr. RADIM JEŽ, PHDr. DAVID PINDUR

Odborná spolupráce PHDr. JAN AL SAHEB

Grafická úprava a sazba KAZIMIERZ GAJDZICA

Podklady pro rodokmeny PHDr. RADIM JEŽ

Podklady pro rejstříky PHDr. JAN AL SAHEB, PHDr. RADIM JEŽ

Jazyková editace MGR. LUCIE BRŇOVJÁKOVÁ

Překlady resumé MGR. LENKA MANDRYSZOVÁ

Tisk a vazba **FINIDR** FINIDR, S. R. O., Český Těšín

Všechna práva vyhrazena

Vydání první, Český Těšín 2010

ISBN 978-80-86696-12-6